

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som det fremgår af statsministerens redegørelse i folketinget den 5. oktober 1982 er et af de afgørende elementer i den nuværende økonomiske situation, at den er præget af en alvorlig forværing af den inflatoriske udvikling i pengeindkomsterne.

De samlede lønstigninger ligger – trods en behersket lønglidning – på omkring 10 pct. om året, og det kan forudses, at stigningerne vil blive mindst af samme størrelse i den kommende tid.

Sådanne stigninger overstiger med flere procent de gennemsnitlige forventede lønstigninger i de konkurrerende lande, hvilket betyder en alvorlig forringelse af danske virksomheders konkurrenceevne – både på eksportmarkederne og på hjemmemarkedet, hvor danske varer konkurrerer med importerede varer.

Forslaget har derfor til formål at bremse op for den forventede udvikling i pengeindkomsterne i den kommende tid. Lovforslaget, der skal ses i sammenhæng med de øvrige af regeringen samtidig fremsatte lovforslag, særlig lov om stop for avancer, indebærer, at lønstigninger, der ikke var gældende inden 5. oktober 1982, ikke kan gennemføres i lovens stopperiode. De aftaler, der indgås i strid med loven, er ugyldige, og krav om højere løn, der støtter sig på en sådan aftale, kan ikke søges håndhævet gennem det fagretlige system eller ved domstolene. Spørgsmålet om, hvorvidt en aftale er gyldig eller ej, vil derimod altid kunne forelægges domstolene til afgørelse.

Forslaget medfører endvidere, at der i intet tilfælde i medfør af kollektiv overenskomst kan rejses krav i forslagens stopperiode over for modparten om lønstigning i denne periode, og at de sædvanlige overenskomstretlige regler for behandling af sådanne krav ikke kommer til anvendelse.

Derimod berører lovforslaget ikke det fagretlige system. Arbejdsnedlæggelser med det formål at skaffe sig lønstigning i strid med lovforslagets bestemmelser vil således savne et lovligt formål og vil derfor være overenskomststridige.

Forslaget hindrer derimod ikke, at lønforhøjelser, der er gyldigt aftalt, fastsat eller godkendt inden 5. oktober 1982, gennemføres i stopperioden. Allerede aftalte forhøjelser f.eks. på grundlag af anciennitet eller overgang fra ungarbejder- til voksenløn vil således ikke blive berørt af lovforslaget.

Forslaget hindrer ikke, at overenskomst- eller aftaleparterne i forslagens stopperiode udveksler krav til de nye overenskomster eller aftaler og heller ikke, at der forhandles som sædvanligt i forbindelse med fornyelsen af overenskomsterne pr. 1. marts 1983 eller senere.

Det foreslås endvidere, at alle dyrtidsreguleringer i henhold til kollektive overenskomster og aftaler samt individuelle aftaler suspenderes fra og med reguleringer i henhold til januarpristallet 1983 til og med reguleringer i henhold til januarpristallet 1985.

Endelig foreslås, at de gældende takt- og statistikreguleringer ophæves, idet spørgsmålet om sådan regulering i den kommende overenskomstperiode i givet fald må gøres til genstand for forhandlinger mellem overenskomst- og aftaleparterne.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* indebærer, at der hverken ved kollektiv overenskomst eller aftale eller ved individuel aftale indgået efter 4. oktober 1982 fra perioden 5. oktober 1982 indtil 1. marts 1983 kan ske forhøjelse af den løn, der var gældende pr. 5. oktober 1982, dvs. som var gældende ved døgnskiftet mellem 4. og 5. oktober 1982.

Det samme gælder for ensidig fastsættelse af lønvilkår.

I tilfælde, hvor en aftale om højere løn, der er indgået inden 5. oktober 1982, skal godkendes af en kompetent forsamling, en hovedorganisation, en minister, et nævn eller lignende, før den har fulde retsvirkninger, kan en sådan godkendelse ikke meddeles fra 5. oktober 1982 med virkning for perioden 5. oktober 1982 indtil 1. marts 1983.